

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto ..... 34 kron
za pol leta ..... 17 „
za četrt leta ..... 8 „
za en mesec ..... 3 kroni

Naročnina se plačevati naprej. Na naročnika brez priložne naročnine se ne upravlja.

Priloge v Trstu se prodajajo po 6 stotink (3 avd.); v Trstu pa po 8 stotink (4 avd.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglašaj

Se računajo po vrstah v petlin. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepriljubljeni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upravljalstvo. Naročnina in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nadomila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Potreba drugačnega zastopanja Slovanov.

I.

Avstrijski Vsenemci so Čehoslovanom napovedali naravnost boj, da jih zgermanizujejo, torej do cela potopé v takozvanem nemškem morju. Toliko laže jim je taka vojna napoved nasproti Slovincem, katere poštavajo le še s posmehovanjem. Nemčili so sicer že celih tisoč let, in avstrijski stari in novejši sistemi so to ponemčevanje po svoje in najizdatnije pospeševali. V sedanjosti so pa to delovanje le izvrševali, a politična neodkritosrčnost je branila vladam in gospodovalnim nemškim strankam, da niso naravnost in odkrito krstili z imenom tega, kar so dosledno uganjali. Še le Schönererjeva stranka je v dolednosti svoje odkritosti izjavila, da ona noče nobene sprave s Slovani, in da hoče ponemčiti tudi najkrepkejši slovanski narod v Avstriji, to je Čehoslovane. Ta izraz se v oklicu za sedanje deželnozborske volitve na Češkem naravnost povdarja s pravim imenom.

Vsiljuje se nehoté vprašanje: Odkodi prihaja taka predrznost avstrijskih Vsenemcev? Vzroki ne tiče le v fundamentalnih napakah avstrijskega protislovanskega sistema, v njegovih vladah in v moralni pa dejanski opori na Velikonemčijo, temveč tudi v postopanju Slovanov samih!

Avstrijski Slovani — da se omejujemo na zapadno polovino monarhije — si prisvajajo sicer skupno ime Slovanov, a v politiki ostaje to ime dejanski brez posledice, brez vsakega znatnega pomena. Razkrojeni v razne narodnosti, se tudi čutijo kakor narodne in politične separatiste.

Vsaki teh slovanskih narodov ima svoj poseben politični program, in v teh programih so tolika navskrižja, da zastopstvo vsakega naroda vleče na svojo stran; da niti ne omenjamo razlik tudi v zastopstvu jednega in istega naroda! Vseled različnih političnih potij ostaja slovansko zastopstvo v državnem zboru tudi brez skupne taktike, in so le redki slučaji, da jih sila združuje za složno glasovanje.

Ime slovanskega zastopstva v državnem zboru je prava ironija nasproti Nemcem. Ti, tudi če razpadajo v stranke, dospeli so že v narodnem pogledu do obsega medsebojnega poročstva, in dandanes so v glavnih stvareh jedini proti Slovanom. Prvenstvo Nemcev branijo že vse stranke nemške narodnosti, in celo najkonservativnija stranka nemška je vo-

dila politiko vedno takó, da bi Nemci po pomenu in gledé na takozvani državni jezik ostali na prvem mestu.

A še nekaj drugega se kaže med Nemci že od začetka sedaj veljavne ustave. Njih načelo za izbiranje državno-zborskih poslancev odgovarja popolnoma skupnemu nemškemu imenu.

Nemci, kakor Slovani, ne proizhajajo od jednega samega plemena; sestavljeni so iz več plemen tudi v sami Avstriji. To se jim pozna na obrazu in po raznih narečjih, katera so živa med preprostimi nemškim naseljenjem raznih dežel. Ali oni se kakor Nemci ne delé v Korošce, Štajerce, Tirolece, Avstrijce, Pence itd., temveč se drže skupnega imena, in se za vse nacionalne in politične potrebe tudi ravnaajo po tem.

Kakor se jim kaže primerno, in kakor poznajo svoje može in voditelje, se ob volitvah ne ozirajo na meje svojih plemen, narečij ali deželnih mejnikov, temveč ravnaajo se po svoji nacionalni skupnosti in volijo za svoje zastopnike na jugu in zahodu možé, ki po rojstvu in narečju pripadajo nemškemu severu ali vzhodu, in narobe.

Tudi se nemški zastopniki ne omejujejo na dežele, kjer so izvoljeni, ampak hodijo, če se jim zdi umestno in potrebno, v vse dežele z nemškim naseljenjem in celo v take kraje, kjer so Nemci le v večini ali pa tudi v manjšini naseljeni.

Takó vidimo Wolfvoce, da so sedaj na Češkem, sedaj na Moravskem, sedaj na Tirolskem, Saleburškem, Koroškem, Štajerskem in v obče povsodi, kjer se jim ponuja uspeh za propagando. Kakor Schönererjanci, hodijo tudi pristaši in vodje drugih nemških strank od dežele do dežele, od mesta do mesta.

Takó zastopa vsaka nemška stranka po svojem programu ves nemški narod in dele vseh dežel nemškega naseljenja, kolikor hočejo pripadati jedni in isti nemški stranki. Takó se stranke krepijo, in takó morejo zastopniki nemškega naroda zavestno braniti interese, prave ali neprave, skupnega nemškega naroda.

Vsaki nemški državni poslanec ima zavest, da zastopa ves svoj narod, in vsaki dan slišimo, da postavljajo skupnost Nemcev, ne nasproti skupnosti vseh Slovanov, temveč le po jednim, zgolj posamičnim slovanskim narodom. Takó je možno, da nemški zastopniki trdijo, da nemški narod v Cislitvanskem je najštevilniši, najmočnejši narod, in če Schönererjeva stranka nastopa s patetičnim pov-

darjanjem, da boče Čebe potopiti v Nemštvu, ima pretvezo za svojo zahtevo v tem, da predločuje Nemcem češko-slovansko manjšino nasproti drugače sestavljeni večini nemški. Nasproti Čehom samim so Nemci v resnici v večini, naj Čehi še toliko zvesto seštevajo svoje rojake raznih dežel.

Tu je treba torej popravka s slovanske strani; ali ga Slovani še do časa izvrje, je seveda drugo vprašanje. No, oglejmo si je nekoliko!

Domovinska pravica.

(Dopis.)

Na moj tozadevni članek se je oglašil neki moj kolega z dopisom, v katerem navaja pomanjkljivosti novega domovinskega zakona, katero pomanjkljivost občutimo — mimogredé omenjeno — vsi, ki smo zainteresirani na onem zakonu. To pa so v prvi vrsti naše občine, oziroma obč. tajniki. Tudi jaz — pisec prvega članka o domovinstvu v „Edinosti“ — sem namreč občinski tajnik in kakor takega me veseli, da se je našel nepoznan kolega, ki je izrazil svoje menenje o novem domovinskem zakonu ter o korakih, ki sem jih bil nasvetoval jaz. Pravzaprav bi spadala ta razmotrivanja bolj v strokoven, nego v politični list. Vendar, dokler strokovnega lista naše občine nimajo, zadovoljiti se moramo s političnimi listi, četudi preti s tem nevarnost, da se bodo radi tega jezili nanje — čitatelji. Poleg tega pa je to vprašanje tako važno, da smejo pač naši časopisi istemu prepuščati nekaj prostora ter posvečati nekaj pažnje.

Čas mi ne pripušča, da bi obširneje razjašnjeval svoje menenje. Opažam samo, da sem imel tudi jaz že vse one križe, o katerih tožijo nepoznani tovariši moj. Vendar, ali se bomo ustrašili že jednega krivičnega odloka c. kr. okrajnega glavarstva? Naše županstvo ni izdalo še za stranke, o katerih je dokazano, da bivajo že deset let v kaki drugi občini, nikakega ubožnega lista in ga tudi ne bo izdajalo.

Dokler bo okrajno glavarstvo izdajalo samo odloke, bomo akte jednostavno vračali; ako bo glavarstvo pretilo z globo, pritožimo se na namestništvo; ako namestništvo ne bo imelo moči — ali ne poguma, ali ne volje, da bi kakov magistrat ali municipij prisililo na vršenje zakona, pritožimo se na ministerstvo, tako dolgo, da eventualno provociramo razsodbo upravnega so-

dišča... Novi zakon se opira na stari iz leta 1863. Ta zakon pa stavlja kakor predpogoj novega domovinstva vsprejetje v obč. zvezi od strani obč. zastopa.

A če kje, velja tu resnični rek: Grau, teurer Freund, ist alle Theorie. Po mojem mnenju smatrati je ono določbo le za nekako formaliteto, a v resnici bi imelo — po duhu zakona — domovinstvo začeti, če že ne z dnevom, ko je dopolnjena pomen zahtevana doba, pa vsaj z dnevom, ko se je to pripoznanje zahtevalo. Oni zakon kaže res o sigomaštvu naše zakonodaje. Da vlada ni dala nikakih izvrševalnih naredeb, vidi se meni povsem umevno, ker pri novem domovinskem zakonu je šlo za interese državnih financ, pri novem domovinskem zakonu pa gre za interese ubogih kmečkih občin.

Ja Bauer, das ist was anderes!

Za danes toliko. Več mi ne pripuščam vest. Svetujem samo našim občinam, naj ne izdajajo ubožnih listov!

Ako se še oglasi prejšnji kolega ali tudi kateri drugi, bo to gotovo le v korist stvari.

Obč. tajnik št. 1.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 5. oktobra 1901

O položaju. Zdravniki se že zopet zbirajo okolo postelje. Za nekaj časa so bili pozabili nanj, ali vsaj tako intenzivna ni bila skrb za stanje našega bolnega parlamentarizma; sedaj pa, ko je sklican državni zbor in ko treba, da bo hodil, treba tudi skrbeti za to, da bolniku ozdravijo noge, da bo mogel hoditi! Zato so se jeli zdravniki oglašati se svojimi nasveti. Med prvimi je poljski „Czas“, glavno glasilo v Galiciji gospodovalne gospode, o katerem govore, da včasih pripoveduje tudi vladno menenje in je torej na glasu dvojne oficijoznosti poljske in vladne. Poljski list meni namreč, naj bi se, v interesu razprave o carinarski in trg. zvezi z Ogersko, proračunska razprava skrajšala kolikor le možno. Ker bi pa v to morale privoliti vse večje stranke, si parlamentarni krogi ta nasvet telmačijo kakor migljej, naj se združijo in zasnujejo bodočo večino. Praška „Politika“ je radovedna, da-li za tem nasvetom tiči g. Körber?! Verjetno je to zelo, kajti nemška „Neue Freie Presse“ je kar vsa srečna vsled predloga poljskega lista. Treba namreč umeti, kaj pomenja to, če vlada, kakoršnja je Körberjeva, želi, da se v parlamentu zasnuje večina. Gospod Körber se svojim

Popolnoma razumljivo je, da je ni kazala svojim gostom, niti je puščala pred ljudi. Kakor da ne bi spadala v družino! Prijatelji seveda niso imeli prilike, da bi videli deklico. Ni bil torej nikakršen čudež, ako se je govorilo, da gospa Monika drži nesrečno Vanko zaprto v zaklenjeni sobi. Tako ni bilo ravno, a puščala je ni skoro nikoli iz dvora, vedno jo zadržuje s hišnim pravilom — tudi najtežjim delom. Bila je gola resnica, da je deklica morala z deklami ribati pod, v kuhinji opravljati vse, kakor dekle; z eno besedo: delati vse kakor najnižji posel. In baš kakor v pravljici — godilo se je v Lepi Vesi. Medtem ko se je gospa Monika zabavala s hčerami v elegantno prostranih dvoranih svojega doma, ali v okolici pri sosedih, ali pa v mestu, je Vanka morala doma delati najtežja in najmučnejša dela. Le — ona ni imela na pomoč vil, palčkov in golobov, kakor jih je imela pepelčica v pravljici. Ona je morala vse sama delati in izvršiti, ker gorje, ako ne bi bilo dovršeno, kedar pride energična gospa Monika domov.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Pepelčica.

Spisal Ksaver Sander Gjalski; prevedel Radi.

Na prvi pogled niso bile nič slične; no, čim več jih je človek motril, temveč je opazil, kako so si slične, a ta sličnost je bila v sličnosti z materjo. Vse tri so bile slične gospej Moniki. Razun da je starejša imela materino debelost in njene močne kosti, a srednja usiljevala poteze na obrazu, najmlajša pa njen zdrav izgled, bilo je tudi v pogledu in v izrazu, v glasu in v kretnjah toliko materinega.

A duševno zopet je bila vsaka, prva, druga in tretja — zaloga materine duše. Skoro že v prvi čas, odkar sem jih poznal, sem se prepričal, da je bil glavni pečat njih značaja — kruti in silni egoizem. Ravno radi tega ni bilo med njimi samimi preveč udanosti in ljubezni. No, ta egoizem je storil, da so napram tretji osebi do skrajnosti čuvali medsebojno slogo. Pred Gizelo ni smel nihče kazati ali storiti kaj proti Elzi, ali pa Meri. Ako se je razžalila Elza ali Meri, čutila se

je razžaljeno tudi Gizela. A ravno tako Elza in Meri. To jih seveda ni zadrževalo, da bi se ne preganjale med seboj z zavistjo in psovkami, Gospa Monika jih je morala vedno miriti. No, proti Vanki so bile vedno složne. Zjedinjalo jih je enako sovraštvo in ista zavist proti lepi deklici. V ostalem pa niso izprevidele, kako jih je priroda z vnanostjo oskrbela po mačehovski. Nasprotno! Vse tri — seveda vsaka sama za-se — so bile uverjene, da so nenavadne krasotice. Bile so od onih nelepkih žen, ki, kakor zaslepljene, ne vidijo svojih nedostatkost, marveč se gledajo v posebnem svitu. A kakor vse take zalotilo je radi tega tudi njih prokletstvo smešnosti. Mati jim tudi ni mogla pomagati, ker jih je tudi ona, kakor mati, gledala z materinim očesom in je tudi ona svoje hčere smatrala za lepe deklice. Tudi njena jeza na Vankino lepoto ni izhajala toliko iz primerjanja, kolikor iz brezvestnega instinkta, ki je čutil v njej mnogo lepšo deklico. Mnogo je vplivala in storila instiktivna srca za vedenje gospe Monike proti Vanki. A tako slabo kakor s siroto ni ravnala z nobenim. Imela je celó dobrih strani, a le, kolikor je dopu-

ščal egoizem. Svojo lastno deco je ljubila uprav strastno; tudi proti drugim ni bila ne trda in ne hudobna. Vesela njena narava je čuvala zlobe. Le proti nesrečni Vanki ni znala ne za pravičnost, ne za usmiljenje, ne za blagost. Od nekdanj so se v vsej okolici raznašali glasovi, kako strašna mačeha je gospa Monika. In materam je srce popolnoma oledelo, ko so pomislile, da bi usoda njeno dete obdarila s tako drugo materjo, kakoršna je bila gospa Monika. Dogodilo se je celó, da je neka mati — seljakinja, na smrtni postelji rekla svojemu možu, naj se zakolne, da bo pazil o drugi ženi, da deca ne dobe take mačeha, kakor je gospa Monika.

Že zunanje strani tega življenja v Lepi Vesi so kazale jasno, kako stvari stoje. Da si se je gospa Monika trudila v vsem, daje bila hiša elegantna, in je pazila na vsako malenkost, da je imela odlično in odbran izgled, puščala je vendar hčerko iz prvega moževega zakona skoro brez najpotrebnejših stvari v toaleti in v drugem oziru. Ljudje so govorili, da čisto nima čevljev in da hodi bosonoga. Za obleko je nosila istotako stare obrabljene stvari mačehine in svojih mlajših polusester.

nemškimi srecem si pač ne more želeli vedeti, ako bi v njej njegovi Nemei ne igrali prve vijoline.

Prški list zatrja nadalje, da zastopniki naroda češkega jemljejo ta migljaj le na znanje, in da bodo že vedeli, kaj storiti ko to vprašanje postane akutno. Dal Bog, da bi vedeli res pravo zadeti, a ne le Čehi, ampak vsi Slovani! Kajti časi so resni in nemška mreža postaja gosteja in gosteja okolo naših glav. Tu treba bistrega vida in velike okretnosti, da se o pravem času potegnemo glavo iz te mreže.

O nasilju v mestnem svetu tržaškem od minolega ponedeljka opaža »Informator«:

Ustavno življenje avstrijsko je v zadnjih letih dozorevalo marsikako žalostno prikazen. V l. 1897 so tirali poslance iz parlamenta, ali tedaj so imeli vsaj videz neke zakonite podlage za izključenje in iztiranje posl. in vrhu tega so policijsti opravili to sramotilno delo. Vsaki poslanec bi že misel, da bi on mogel opraviti tako delo, z ogorčenjem zavrnil kakor najgloblje razžaljenje. V Trstu pa so gospoda iz večine sami igrali policijste — dosegli so največji rekord v posurovljenju parlamentariških običajev. Daljeni mogoče večiti; s tem činom so v mestnem svetu tržaškem zatajili prvi princip parlamentarnega življenja, princip svobodnega izražanja svojega menenja. Umeje se ob sebi, da tako kričeče kršenje pravice svobodno izvoljenih zastopnikov naroda ne sme in ne ostane negrajan. (Morda pa vendar! Figura kaže vsaj, da državni faktorji tudi tega čina zdvijane irredente ne bodo grajali. Op. uredništva »Edin.«).

Deželni zbori Tirolski, Dalmatinski, Goriško-Gradiščanski in istrski so razpuščeni. Volitve se bodo vršile v mesecih november in december.

Volitve na Ogerskem. Do sinoči je bilo izvoljenih 254 liberalcev, 72 Košutovcev, 19 Ugronovcev, 20 pristašev ljudske (klerikalne) stranke, 11 divjakov, 5 Nemadjarov in 1 demokrat. K večeršnjim značilnim momentom bi bilo še pristeti po volitvah dokazano brezpomembnost socialne demokracije na Ogerskem. Socialni demokratje niso nikjer dosegli znatnega uspeha. V 30 okrajih so postavili kandidate, a nikjer niso dobili nad 50 glasov. Nekateri voditelji te stranke so kandidirali v različnih okrajih, a so se morali zadovoljiti z 1 do 15 glasov, kar dokazuje, da je organizacija socialno-demokratske stranke na Ogerskem še v povojih. Dosedaj je liberalna stranka na zgubi za 37 mandator, ljudska stranka na dobičku za 5, Košutova frakcija za 20, Ugronova za 3, »divjaki« za 3, nemadjarke narodnosti za 5 in demokrati za 1 mandat. Vodja in ustanovitelj liberalne stranke, Koloman Tisza, izjavil je nekaterim svojim pristašem, da, ker je propadel v svojem starem volilnem okraju, ne reflektira več na noben mandat in se hoče popolnoma umakniti iz političnega življenja. Padeo Tisze je pa tudi res dogodek prvega reda, ki notri med vsem truščem in med vsemi triumfi židovskega liberalizma kaže, da je stara, nasilna, vsemožna liberalna stranka vendar le v dekadenci. Židovski listi že vedo, zakaj britko jočejo na paden Tisze. »Neue Freie Presse« vzdise britko: In padel je v Velikem Varadinu, ki se je smatral kakor političski fidejkomis rodbine Tisze!

Za nas pa ostaja najmarkantnejši moment, da so voljeni 4 Slovaki in 1 Srb. In madjarski listi sodijo, da na ožjih volitvah utegnejo Slovaki dobiti še 4 mandate. Umestno opaža »Obzor«: »Ako jemljemo v obzir dolgotrajno spanje, v katero so madjarske vlade zazibale nemadjarke narode, spanje, ki se ti je zdelo kakor smrt, potem je fakt, da so ne samo postavili kandidate, ampak tudi zmagali z nekaterimi kandidati — jako radosten znak, katerega pozdravljamo mi od sreca, njih pa bo vspodbujal na odločno nadaljnje delo!«

Zavod sv. Jeronima. Vsi italijanski vladni in opozicijski listi se bavijo na obširno z dogovorom med laško in avstro-ogersko vlado glede zadeve sv. Jeronima. Opozicijski listi trdijo, da je v tej stvari Italija podlegla Avstriji, vladni listi pa trde obratno, da je italijanska diplomacija zmagala, ker je dosegla, da avstrijska vlada noče pripoznati papeževе bule. Opozicijski listi vidijo poraz laške vlade posebno v tem, da je ista oficijelno pripoznala protektorat avstrijske vlade nad zavodom sv. Jeronima. Nekateri listi trde, da je rektor Pazman odpotoval. Sinočni večerni

listi pa prinašajo znamenito vest, da je grof Coronini, kateri je bil, kakor smo naznanili že včeraj, vsled dogovora med našo in laško vlado imenovan upraviteljem, imenoval dra. Pazmana provizoričnim rektorjem zavoda! Z afero zavoda sv. Jeronima se bo bavil, kakor poročajo iz Rima, tudi laški parlament. Nekateri poslanci so baje predsedništvu komore že izročili dotične interpelacije ter obljubili Alachevichu in družbi, da bodo njih interese zastopali v parlamentu. No, ako bo govoril rimski parlament, nadejati se je za gotovo, da bosta govorila tudi dunajski in zagrebški.

Vojna v južni Afriki. Angleži se nahajajo v najpriljubljenejši defenzivi. Prvi dokaz, da se nahajajo v defenzivi, je to, da se je bojno polje popolnoma prestavilo na Kaplanska tla, torej na angleško posest. Kdor pa se bojuje na svojih lastnih tleh, ta se navadno le brani, ker napadati se mora tuje dežele. Drugi dokaz, da so Angleži v defenzivi, je ta, da nam vse novejši vesti pripovedujejo, kako da so Buri napadli to ali ono angleško kolono. Angleži seveda večinoma pročujejo, da so napad Burov junaško odbili, kar pa je ali izmišljeno, ali pa, če je tudi res, brezpomembno, ker taktika Burov je ta, da utrjujejo Angleže s pogostimi napadi. Namen Burov je demoralizirati angleško vojsko z neprestanim nadlegovanjem. Jako nes pametno bi bilo od Burov, ako bi sledili premaganemu sovražniku, ker bi na ta način gotovo naleteli na večje angleške čete, ki bi jih uničile. Karakteristično je posebno to, da se sedaj sliši, kako se Buri, dasi jih je v vojni mnogo manje nego Angležev, pojavljajo na vseh koncih krajev, medtem ko se človeku dozdeva, kakor da bi velike angleške armade niti ne bilo v južni Afriki. — Danes došle nam brzjavke poročajo, da se burski poveljnik Scheepers s precej mnogoštevilnimi četami pomika proti jugu Transvaala. V istej smeri korakajo tudi čete poveljnika Bothe in Smutsa, katere se skušajo združiti se Scheepersom. Interesantno je zopet, kako Angleži pripovedujejo, da bi bili k malu (!) Scheepersa ujeli. Pa veste, zakaj ga niso ujeli? Ker so bili Scheepersovi vojaki tako brezobrazni, da so streljali na Angleže in jih zapodili!!! Je že vrag, da imajo ti šmentani burski vojake celo — puške! O da, ako ne bi bilo burskih pušk, bili bi Angleži že marsikoga ulovili!!

Tržaške vesti.

Današnje seje mestnega sveta so se udeležili vsi slovenski svetovalci, torej tudi dr. Rybář. Pred municipalno palaco je bilo nastavljenih kakih 20 uniformiranih redarjev z večimi policijskimi uradniki in nadzorniki na čelu ter več detektivov.

Galerija in mestni svet sta bila popolnoma mirna. O predlogu glede plinarne je izjavil svetovalec Dollenz v imenu slovenskih svetovalcev, da ne glasujejo za tak trošek, dokler ne bo znan vspeh preiskave, ki jo je administracija sama zahtevala. Svetovalec Dollenz je omenil tudi tistih glasovitih »spandimenti di gas«, na kar je ravnatelj plinarne Benussi skočil po koncu, kakor da ga je gad pičil. Na to so razpravljali o predlogu za razširjenje bolnišnice pri sv. Mariji Magd. Svet. Gairinger je predlagal, naj se glasovanje odloži, dokler sanitarna komisija ne predloži popolnega programa za reforme. Ta predlog je bil vsprejet in so glasovali zanj tudi slovenski svetovalci. Vsled tega glasovanja je sanitarna komisija podala svojo demisijsko, kar je zopet povzročilo silno razburjenje. Toliko v naglici.

Trst in Reka. Reški »Novi list« slika paralelo med Reko in Trstom. Na Reki so razmere uprav grozne za Hrvate. A v isti čas, ko se na Reki bije huda a čudna borba, ki kaže decenije hrvatskih pogreškov — so pa v Trstu iztirali iz zbornice slovenskega narodnega zastopnika. Česar se še ni zgodilo v Kopru, zgodilo se je v Trstu.

Italijanom je rdečel obraz, ko so morali poslušati besede Rybářeve. Lani so istega Rybářa označili polubarbarom, a letos jim ta barbar daje lekcije o civilizaciji! Tega niso mogli prenesti, zato so Rybářa pahnili iz dvorane.

Odnosaji v Trstu in na Reki so si jednaki. Italijanska irredenta v Trstu, ki se priznaje za tako, dobiva največjo podporo od zistema, a v zahvalo se bori proti Avstriji! Z vstrajnostjo, ki bi bila vredna boljše stvari, podpira avstrijska vlada z vsemi silami italijanstvo v Primorju, ker je Dunaj uver-

jen, da so mu Slovani vendar najnevarnejši nasprotniki! Tudi reška irredenta se drži ogrske vlade.... »Slovensko strašilo« vrši svoj vpliv na obe prestolnici monarhije, a žalostne posledice te krivične situacije občutimo najhuje mi Hrvatje in Slovenci...!

Junaško borbo v Trstu spremljamo — pravi »Novi list« — z največjo simpatijo in ne želimo boljšega, nego da bi tudi naši ljudje posnemali tisto odločnost, ki odlikuje tržaške Slovence. Te Italijane smo — hvala Bogu — že dovolj spoznali. Hajduški napad v Rimu, tiste sodbe rimskih sodišč, proti katerim se postavljajo največje pravniške avtoritete; proganjanja v Zadru; afrikanska divjaštva v dež. zboru v Kopru; grda žaljenja Hrvatov na Reki, barbarstva v Trstu — ako ne zadošča vse to v dokaz, da so Italijani navajili na nas z borbo na življenje in smrt, potem pa res ne vemo, kaj je nasilje. Doli po nas, kjer bolje znaš: v cerkvi, v šoli, v ekonomskem razvoju, v trgovini — ali kar je najstrašnejša: tudi na sodišču! Mrznja Italijanov se ne zaustavlja ni pred koso smrti... Mi smo jim barbari.... a italijanski pisatelj Martini je dokazoval, da za uničevanje barbarov je vsako sredstvo dobro, a najboljša da sta top in alkohol. Z uničevanjem Slovanov menijo Italijani vršiti svojo civilizatorično misijo. Tu se torej nehuje za njih vsaki razgovor.

Naša dolžnost je, da se proti takim sredstvom branimo kakor moremo. Kdor ne spoštuje najsvetejših in najstrašnejših pojavov v življenju človeškem: pojavov smrti in pravice, ta ne bi na bojnem polju spoštoval tudi ranjenca; ta ne bi pomagal potapljaščemu se! Čemu potem kavalizirati s takimi nasprotniki?! To bi bilo smešno in bedasto. Zato se treba braniti. Zavedni narodi vedo, da dobra politika donša narodu tudi dobrega kruha in da je materialni napredek v tesni zvezi z napredkom političkim.

Trst in Reka sta dve važni točki v narodu hrvatsko-slovenskem...

Ako se na teh težkih pozicijah občuti, od kolike dobrote bi bilo zložno in spornostno delo širom domovine, in ako od tu izhajajo kliči po slogi in medsebojni spravljenosti: mora vsaki dobri rodoljub upoštevati te besede in namen, ki jih je diktiral. Vsako dete ve, da na periferijah ne bi ni zdaleka toliko trpeli, ako bi naši centri bili — drugačni!! Divjaško iztiranje slovenskih zastopnikov iz tržaške zbornice bi moralo n. pr. pretresti vse Slovence. In mesto da se koljejo med seboj, kdo bolje tolmači nauk sv. Avguština, naj bi vsi ubrali proti istemu cilju, ko gre za obstanek! Istotako je na Hrvatskem! V tem pogledu bi narodno trpljenje tržaških in reških Hrvatov in Slovencev — tako zaključuje reški »Novi list« — moglo vršiti dobrotno misijo in biti kakor »memento« nad ukupno našo narodno politiko. Ali se je nadejati temu? Potem ne bi toliko obžalovali, da nas tako proganjajo.

Tako je! Prejeli smo: Kakor naši okoličanski bratje, tako željno pričakujemo tudi mi mestni Slovenci, da nam naši voditelji dajo priliko, dati duška ogorčenju, radi kanibalskega čina irredentarskih mestnih starešin — kar naj bi se zgodilo čim prej!

Izjavljamo pa, da ako še ne bo konca takim fakijskim naskokom na naše zastopnike, zagodemo mi sami muziko, ki bo gotovo jako neprijetna onim, kateri bi morali zabranjati tako nasilje!

Oni, ki lahko, naj stori svojo dolžnost — da ga ne bo glava bolela!!

Ako se že vidimo izven zakona glede šol in domovinske pravice — potem pa naj se ne čudi nikdo, ako se bomo smatrali izven zakona tudi glede vsega drugega.

Več mestnih delavcev.

Kje so »briganti«? Pišejo nam: Pred par dnevi sem bil pri Chiozzi, ko so ravno tam mimo korakali naši okoličanski mladenci, odhajajoči na oddajanje krvnega davka cesarju in državi.

Pred oboki pa je šel mimo neki magistratni uradnik — torej sin prestare kulture — ki je, vidé, da naša vrla mladina poje lepe slovenske pesmi in to pod navadnim glasom — zaklical: »Briganti«!!!

Brigante vas torej imenuje oni, kateremu vi okoličani znašate krvave žulje, da redite sinove raznih kalabrežev, med katerimi pa utegne res biti kakov — brigant, kakor pričajo o tem razni sodni akti!

Brigante pojte iskat tja v Kalabrijo, v

Sičiliijo itd.! Mi in naši okoličani nismo in ne bomo biti nikaki »briganti«, ker nismo od tiste — rase! Kaj pa so oni, ki mečejo zakonite poslance iz mestne dvorane, in kaj so tudi oni, ki taka divjaštva odobrujejo?! Mi pa smo in ostanemo pošteni Slovenci!

Drobne vesti. Tatvini. Anton Ferluga, zidar, stanujoči v Rocolu št. 653, ova dil je na inšpektorat pri sv. Jakobu, da so mu neznan izumoviči odnesli neki predmet. Vreden 4 K.

Anton Pontiniju, stanujočemu v ulici del Fontanone št. 7, so tudi nepoznani pošteni ukradli voziček z dvema kolesoma. Stvar je prijavil policiji.

Velik ogenj. Sinoči pred 6. uro je gorela hiša v ulici delle Poste vecchie št. 2. Poklicani gasileci so imeli dosti truda, predno so pogasili ogenj. Na lice mesta je došlo več policijskih funkcionarjev, in vidé, da inšpektorat iz ulice Stazione ne more sam vzdrževati reda, dali so pomnožili redarje z nekega drugega inšpektorata. — Hiša je zavarovana.

Nezgodi. Včeraj popoldne ob 4. uri je 52-letni zidar Ivan Škabar, stanujoči v ul. Scoglio št. 445, padel z neke stavbe in se močno poškodoval.

38-letnemu Josipu Butu, stanujočemu v ulici Risorta št. 10, izpodrsnila je noga, da je padel ter se nekaj ranil. — Oba sta dobila pomoč na zdravniški postaji.

Najdeno. Gospa Marija Batič, stanujoča v ulici del Toro št. 7, je izročila na policijo najden mošnjček, v katerem je bilo: ena ura, nekoliko denarja in za 56 stot. znamk.

Neki redar je našel zapestnico in jo izročil na policiji.

Gospa Urša Canarutti, stanujoča v ulici delle Beccherie, je našla včeraj žepno listnico, v kateri je bilo več loterijskih listkov. Najdeno je izročila na policiji.

Samomor. Kakor se bodo cenj. čitatelji še spominjali, smo pred tremi meseci poročali, da se je neka deklica, imenom Tomšič, vrgla doli z okna in se ubila. To se je zgodilo v ulici Scusa. Samomorilka je zapustila mater samo. Uboga mati, doznavša, da se jej je ljubljena in edina hčerka usmrtila, pala je v nezavest in od tistega časa ni bila več ne zdrava, ne vesela. Od dne do dne je postajala bolj žalostna in tarnala je posvoji hčerki. Včeraj pa je storila konec svoji žalosti za vedno. Sosedom, kateri so jo tolažili, je pravila že prej vedno, da udarca, ki jo je zadela, ne preboli nikdar. In res — včeraj je napravila konec svojem trpljenju, vrgši se s tretjega nadstropja. Obležala je mrtva na mestu. Poklicani zdravnik ni mogel drugega, nego konstatirati nastopivšo smrt. Truplo nesrečne žene so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Poneverjenja pri avstrijsk. Lloyd. Nedavno smo bili priobčili brzjavko iz Carigrada, da je tamošnjega generalnega agenta Lloydovega zadela kap. Pozneje je došla vest, da se je Lloydov kasir Rabl usmrtil. Ta dva dogodka utegneta biti v tesni zvezi med seboj in dobivata pojasnilo v komunikaciji Lloyd, ki pripoveduje, da so o pregledovanju blagajne na agenciji Lloyd v Carigradu našli velik primanjkljaj. Vsled tega je odšla iz Trsta v Carigrad posebna komisija, ki naj še le natančno določi, koliko znašajo poneverjenja. Govori se o 150.000 frankov in o falzifikovanju dokumentov. Carigradski listi govorijo o večji svoti, o četrtil milijona kron.

Izgubljeno. Na cesti od sv. Ane do Žavelj je zgubil nekdo dve beležnici. Kdor ja je našel, blagovoli naj ja prinese v konsumno društvo pri Sv. Ani, ali pa v naše uredništvo.

Dražbe premičnin. V poned., dne 7. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v Barkovljah, voz in konj; v ulici Sanità št. 8, tirjatve; v ulici Media št. 30, konji in kočija; v ulici S. Nicolò šte. 1. B, hišna oprava; v ulici S. Giacomo in Monte, biljard; v ulici Sanità, tiskarski stroji.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 18° 8, ob 2. uri popoldne 24° C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 764.2. — Danes plima ob 6.3 predp. in ob 4.16 pop.; osea ob 10.56 predpoludne in ob 11.35 popoldne.

Jutri vsi v Škedenj! Vrli Škedenjski korenjaki v narodnem orkestru, katerega je — kakor znano — ustanovil prerano umrl

»Lovro«, prirede jutri velik ples. Znano je, da so se škedenjski tamburaši in orkester vsikdar radi odzvali vsakemu povabilu, kadar je bilo treba sodelovati na kaki zabavi v dobrodelne namene. Načrtujemo se torej, da nas prijatelji plesa prav gotovo počastijo se svojim mnogostevilnim obiskom. Kdor pride, mu gotovo ne boje žal. Pričetek plesa ob 8½ uri zvečer. Vstopnina za moške 1 K, za ženske 40 nvč.

Torej, kdor zdrave noge ima, Ta v Škedenj na ples naj se poda!

Škedenje.

Zahvala. Odbor »Čitalnice pri sv. Jakubu v Trstu« se tem potom zahvaljuje p. n. gospodi za udeležbo na otvoritvi čitalnice, kakor tudi na veselici na vrtu slovenske šole, kjer je bilo naše častito naobrazstvo v tolikem številu zastopano, kakor še nobenkrat. Istotako se zahvaljuje slavnemu »Slovanskemu pevskemu društvu«, pevskemu zboru »Bratovščine sv. Cirila in Metoda« in dičnemu »Tržaškemu Sokolu«, ki so se odzvali našemu pozivu, oziroma prošnji, ter prihiteli nam na pomoč. Skromen je naš začetek, a vstrajno, neumorno in požrtvovalno bo naša nadaljna delovanja za probujo in proevit našega naroda. V to pomozi nam Bog in naši in našega naroda resnični prijatelji!

K ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija so pristopile sledeče nove udinije: Evfemija Pertot (pri Rumeni hiši) kakor ustanovnica z 20 K. ga. Marija Martelane iz Barkolj kakor letnica s 10 K. ga. Marija Lenček kakor letnica s 4 K. ga. Marija Žitnik, ga. Skuk Ines, ga. Skuk Matilde, ga. Irma Pirjevec, ga. Ema Čampa, ga. Krt Vekoslav, ga. Kranje Marija, ga. Koritnik Terezija, ga. Antonija Gustin, ga. Gržina Ivanka, ga. Benčina z letnino po 2 K.

Bog živi vse naše udinije in njih nadaljnje posnemovalke!

Trgovsko izobraževalno društvo daje svojim članom in prijateljem na znanje, da se bo jutri, v nedeljo dne 6. t. m. ob 4. uri popoldne v dvorani »Slovanske Čitalnice«, ulica San Francesco, vršilo otvorjenje novega tečaja trgovske šole. — Kdor želi udeleževati se pouka, naj se jutri tam oglasi. Pouk je brezplačen.

Vesti iz ostale Primorske.

× V občini dekanski postajajo razmere neznosne. Tu se mora nekaj zgoditi, ker ob takih razmerah mora trpeti občinska uprava, to je: javni blagor v občini! Mi se nočemo spuščati v preiskovanja, na kateri strani ali osebi je v resnici krivda glede posamičnih konkretnih slučajev dogodivših se, notoričnih in od obeh strani tudi pripoznanih nerednosti in nepravilnosti. Nam, ki nismo na lieu mestu in nimamo torej pripomočkov pri roki ni mogoče, da bi si sami ustvarili končno veljavno sodbo o tem: kje je krivda? Pač pa imamo — kakor rečeno — pred seboj neutajljiv fakt, da so se godile nepravilnosti na škodo občine.

Ponavljamo: mi nočemo ugibati tu, je-li župan kriv vsega, pada li le del krivde nanj, ali pa morda celó prav nič ne bremeni na njem!! Ali denimo za hip, da imamo pred seboj dokazano dejstvo, da se je županu krivica dogodila in da je bil — ko so se pod njegovim županovanjem godile tiste nepravilnosti v upravi — tudi on prevarjan od drugih. Ali tudi v tem slučaju gospod župan Mahnič ni opran od vseh madežev. V svojem dolgem dopisu v našem listu je gospod župan reagiral na vse zatožbe in je pojasnjeval vse točke v interpelaciji naših poslancev. V jednem pogledu, in za nas baš najvažnejšem, pa nas pušča preveč v temi. Trditve o njegovih zvezah in intimnih odnosajih z najhujim sovražnikom naroda slovensko-hrvatskega, z možem, ki je nekoč v javni seji deželnega zbora vskliknil, da Istra pripada Italiji — te trditve gospod župan ni opovrgel ve ljavno!! Na to stran imamo od gospoda župana protivne strani direktnih in pozitivnih zatožeb; od strani županeve smo pa dobili pred časom le neko megleno pojasnjevanje, ki pa je bilo z lica v lice, to je: s polnim podpisom in s konkretnimi podatki označeno kakor ne odgovarjajoče resnice.

Na to stran se torej gospod župan ni opravičil. Če upošteva torej našo konsekvenco v zastopanju narodnega stališča, nam ne sme šteti v zlo, ako mu govorimo naravnost, da naš sum glede na njegovo narodno-politično kvaliteto, to je: na njegovo stališče v boju

med slovensko in italijansko stranko v Istri, obstaja slej ko prej. V tem pogledu ne poznamo in ne smemo poznati nikake popustljivosti in se moramo držati načela: kdor ni ves in popolnoma naš, ta je proti nam. To naj izvoli gospod župan v Dekanih na znanje vzeti, da se ne bo čudil, ako mu bomo tudi odslej vedno za petami.

Sedaj pa vzemimo drugo eventualnost: da je res vsa krivda na strani župana in da imajo njegovi nasprotniki prav. Potem pa le posledajim ne moremo prihraniti očitanja, da je njihova taktika nekam čudna in da njihovo postopanje ni baš primerno v zadostno obrambo interesov občine. Vzemimo le n. pr. dopis, ki pripoveduje, kako nasilno je župan zaključil sejo od 29. m. m. Ker se je imelo razpravljati o njem, je jednostavno vzel knjige pod pazduho in zbežal. Gg. svetovalci in odborniki so sicer brčkone stiskali pesti in spuščali kako kletvico radi takega žaljivega in prezirljivega postopanja, ali **uklonili so se vendar** pred dovršenim činom g. župana. Mi jih pa vprašamo: **zakaj niso nadaljevali očitelne seje!!** Mari brez župana ne more biti seje. Narobe bi sodili mi! Mi bi menili namreč, da v slučajih, kogre za o ebo županovo, ne bi on niti smel voditi razprave!!

Torej gospoda: ali pobotajte se, ali pa izvojite to borbo z vso energijo in v najkrajšem času! Kajti to ne gre, da bi za Bog ve koliko časa trpela korist toli velike občine radi teh razmršenih razmer!! In plemeniti v Kopru naj ne misli nikar, da na njem ne stoni nikaka odgovornost in da se je že opral ves, če je primerno upošteval želje — glasovitega dra. Bennatija!

× Družbi sv. Cirila in Metodija za Istro. Pokojni Ivanič gradski župan Gjuro Kundek je ostavil velike glavnice v dobrodelne svrhe. Med obdarovanimi je tudi družba sv. Cirila in Metodija za Istro in sicer z lepim zneskom 6000 kron. Častitemu pokojniku bodi spomin blagoslovljen in zemlja lahka!

× Iz Ajdovščine nam pišejo: V tukajšnjem društvu za podporo rokodelcev, katero je do sedanjih novih časov prav lepo vsevalo, in katero ima obhajati v tem letu dvajsetletnico svojega obstanka, v tem društvu je nastalo strankarstvo in iz strankarstva prepir. Pravi vzrok temu je večinoma načelnik podpornega društva sam. On skuša sicer in želi zadovoljiti vsem, kajti njegova človekoljubnost je prava, je resnična in seza — predaleč. Če se oziramo nazaj, vidimo, da po tej dobrotljivosti naša blagajna peša in propada in slednjič pride čas, da botemna tako, da niti, kdor bo v resnici potreben, ne bo mogel dobiti podpore. Kdo bo temu kriv? Nihče drugi nego načelnistvo! In par tistih kričeih podrepnikov, katerim ni do družega, nego da se na čelu društva prav ponosno držijo in žele biti spoštovani od drugih rokodelcev — kar pa niso.

Zavedni udje torej!

Poiščite si odločnega neodvisnega načelnika! Saj so vam razmere dobro znane že od tvorniške bolniške blagajne itd.

Glas rokodelcev.

Vesti iz Kranjske.

* Osuševanje ljubljanskega barja. Včeraj se je v pisarni deželnega referenta, g. Povšeta, zbrala komisija za osuševanje barja. Ta komisija ima pregledati načrte in obhoditi barje. »Slovenec« vidi v dejstvu, da se je komisija sešla, zadnji akt, ki omogoči, da se vendar enkrat reši to pereče vprašanje.

Vesti iz Štajerske.

— »Lastni dom« v Celju. Stavba delavskih hiš »Lastnega doma« lepo napreduje. Tri hiše so že pod streho, četrta pa pride prihodnji teden. Peto so že začeli zidati in pride istotako še to leto pod streho.

— Na gimnaziju v Ptuiju je baje ravnateljstvo prepovedalo slovenskim dijakom govoriti slovenski med seboj. Velja-li ta prepoved le za šolsko postopje, ali pa je morda raztegnena celó na medsebojno občevanje izven šole? »Domovina« je celó hvaležna ravnateljstvu na tej prepovedi, ker da bo le podžigalno vplivala na narodno zavest slovenskih dijakov. Utegne biti res, ali vendar moremo občutiti kakor udarec v lice, da nam na naših tleh prepovedujejo slovenski govoriti in to še na zavodu, ki je deželni, kate-

rega morajo torej po dobri tretjini vzdrževati Slovenci se svojim denarjem.

— Za družbo sv. Cirila in Metodija so darovali nariborski maturantje ob priliki veselice v »Narodnem domu« 40 kron.

— Judežev denar. »Südmark« je razdelila zadnji čas zopet več denarja med ljudi, ki so prodali za to svojo slovensko narodnost. Neki učitelj je prejel 100 kron, neki kmet posojila 300 kron, neki učenec na viinarski šoli 100 K, neki obrtnik 400 kron, neki trgovec posojila 300 kron. Navedeni so vsi iz Spodnještajarske.

Vesti iz Koroške.

V Št. Jakobu v Rožu so imeli dne 22. t. m. lep narodni praznik: blagoslovili so svoj »Narodni dom« in ob enem sti imeli posojilnica in podružnica družbe sv. C. in M. svoj občni zbor.

V znamenju — blata! Taki so in povsod jednaki, tisti nositelji nemške in laške hiper kulture. Tako grozno kulturni so, da jemljejo v roko tudi — blato, če so se že naveličali psotka in kamenj. O takem gredem slučaju čitamo v zadnjem »Miru« v dopisu iz Št. Jakoba v Rožu:

»Res olikana (???) družba so naši Nemčurji! — Drugod kažejo Nemčurji svojo oliko s kamenjem in s kolmi, pri nas so jo pri zadnjem zborovanju podružnice sv. Cirila in Metoda pokazali s — kravjakom, skaterim so pomazali napis insteno na posojilnični hiši! Kako že imenujemo ono žival, ki s svojim rilcem najraje rije v blato in guoj! Sicer pa le tako naprej, ker to je najboljša agitacija za nas Slovence! Tembolj ko bodete svinjarili tembolj se bodo od vas s studom obračali vsi oni, katere je še sram take s... družbe!«

Razne vesti.

Izložba grozdja in pletenin v Smederovu blizu Belegrada. O tej izložbi, o kateri smo že včeraj sporočili, da se otvori jutri dne 6. t. m. v Smederovu in bo odprta do 13. t. m., dobili smo danes še sledeči dopis: Smederevci so na glasu radi svojih izbornih vinogradov, katere so vzgojili na podlagi ameriške trte, potem, ko jim je trtna uš uničila vse njih prejšnja vinograde. Posebno visoko se cenj njih namizno grozdje, katerega obilo pokupujejo trgovci iz Avstro Ogerske in Nemčije. Vsakdo, komur je mogoče in kogar zanima vinogradništvo moral bi uporabiti to ugodno priliko ter ogledati si to zanimivo izložbo. Na istej se lahko uveri, kako lepe vspehe so dosegli pridni smederovski vinogradniki v razmerno kratkem času, odkar jim je trtna uš opustošila njih prejšnje vinograde. Na izložbi bo na posebnem oddelku izloženo grozdje iz vinogradov kralja Aleksandra; tu bodo obiskovalci mogli videti vse vrste grozdja, ki se prideluje v Evropi. Na izložbi moglo se bo tudi kupovati grozdje na debelo in na drobno.

Plodna žena. V češkem mestu Nimes rodila je neka 43 letna žena svojo dvajseto dete. Žena je poročena drugičkrat. Od vseh dvajsetih otrok je že šest živih; najstarejšemu sinu je 22 let. Mati izgleda dobro, sveže in razmerno mlado.

Brzjavna poročila.

Posvetovanja škofovskega odbora.

DUNAJ 5. (B.) »Vaterland« javlja: Običajne jesenske konference škofovskega komitēja prično dne 6. novembra. Skupno s konferencami bo takrat dne 12. novembra tudi splošna škofovska konferenca.

Volitve na Ogerskem.

BUDIMPEŠTA 5. (B.) Vspeh volitev do 4. t. m. je sledeči: 256 liberalcev, 74 Košutovcev, 9 pristašev Ugrona, 20 členov ljudske stranke, 11 divjakov, 5 družih narodnostij in 1 demokrat. Potrebnihi je 21 ožjih volitev.

Dogodki v Turčiji.

CARIGRAD 4. (B.) »Agence de Constantinople« javlja: Valed vesti, da ste se plemena Badi-Kiani in Keran v Kabu zbrali z agresivnimi nameni, so oblasti vilajeta Bitlis ukrenile potrebne odredbe, vsled katerih se je v rečenih krajih vzpostavil mir, ne da bi bilo prišlo do resnih dogodkov.

Isti list je nadalje pooblaščen v izjavo, da so popolnoma neosnovane vesti, ki se zopet širijo po listih o namišljenih upornostih v turški vojski.

Kongres pomologov.

DUNAJ 5. (B.) Včeraj so otvorili tu kongres avstrijskih pomologov.

Vojna v Južni Afriki.

LONDON 5. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Middelburga v Transvaalu dne 2. t. m.: 200 Burov je napadlo od Middelburga 6 ur oddaljeno misijonsko stacijo Bottabella. K staciji spadajoči urojenci so branili isto, dokler ni prispelo vojaštvo iz Middelburga, na kar so se Buri umaknili. 4 urojenci so bili ubiti.

PIETERMARITZBURG 4. (B.) V neki bitki s 150 Buri v bližini Helpmakaara je bilo več natalskih dobrovoljcev ranjenih.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki zbir pohištva vseh sogov za vsak stan od najbo šega izdelka. V zalogi ima: podobne na platno in ipe, ogledala, žime za patno, razne tapetarije itd. Da tudi na obrok.

Ces. kr. priv. civilni, vojaški in uradniški krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstropje priporoča častiti gospodi svojo izborno zalogo sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan Vstreza vsakemu naročilu in po modri.

Mlad uradnik,

ki ima dobra spričevala in ki pozna deželne jezike vdobi takoj službo pri tvrdki Schiwitz & Co v ul. Ghega 10.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurencas nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Julij Redersen

izlelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.

(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modreci, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice suspenzori, elektroterapevitični aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov z: kirurški zdravljenja, angležki predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vogal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti
ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istitute 15
Telefon št. 141 | Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prevzi mrličev v tu- in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetlic v porcelanu ali biserih.

Predaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetlic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pop birthdoneevreg. i

THE MUTUAL

zavarovalna družba za življenje v New-York-u.

Ustanovljena 1842.

Čisto vzajemna.

Splošno premoženje dne 1. januarja 1901.

1.607,625.487.39 kron.

Čisti dobiček v korist zavarovancev leta 1900.

42,873.909 kron.

Cela pokritna svota za vse v Avstriji zaključene zavarovanja je vložena pri c. kr. ministerijalnemu plačilnemu uradu na Dunaju.

Glavno ravateljstvo za Avstrijo

na Dunaju I., Lobkowitzplatz šte. 1.

„VIKTORIJA“ moderci

za gospe in gospice

po 50, 70 nvč., 1 gld., 1-25, 1-30, 1-50, 1-80, 2-20, 3- in 4-20.

Velik izbor

vseh predmetov za jesen in zimo

in sicer: sukneno in volнено blago, flanela, piket, barhent, majo od volne in bombaža, odeje s podvleko ali volne. Vsakovrstni svilnati predmeti za obleke in kinčanje, velik izbor trakov, ovrtnikov, modnih specijalitete vsake vrste, rokavic iz svile, niti in kože ter dežnikov.

Velik izbor

perila dobiva se v manufakturnej zalogi

JAKOBA KLEMENCA

v Trstu, — ul. Sv. Antona št. 1. — v Trstu.

Na zahtevanje

dopušljejo se uzorci z dotičnimi cenami pošt. prosto.

Podpisana priporoča svojo novo ustanovljeno postavno koncesijonirano

posredovalnico za službe.

Posredovalnica se nahaja na Lipskem trgu (Piazza Lipsia) št. 4 in prevzema posredovanja na službe vseh vrst.

Priporoča se udana

Josipina Jančič.

V pisarni

dr. Gregorina in dr. Slavika

se vsprejme

pisarja - vežbenika.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvo, ulica S. Francesco št. 2, I. n. Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Posno hranilnični račun 816.004.

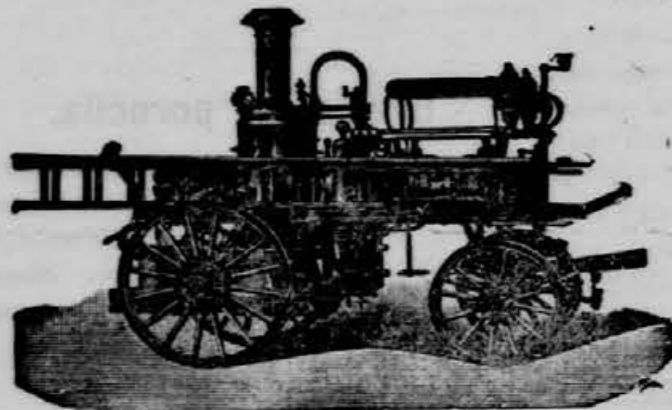

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavrtkih).

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica trdke

Czech pri Prostjevi (Moravsko.) **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga
podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

Splošno

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

priporoča slavnim gasilnim društvom in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez mašinstva. Dalje motorne vozove, aparate za acetilenski plin, brizgalnice proti peronospori „Vermorel“ po 16 kron, „Avstrija“ po 20 kron franko na vsako pošto.

Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzorci in ceniki brezplačno.

— Igodni plačilni pogoji —

Podpisani javljam slavnemu občinstvu, da sem prevzel v svojo režijo

kavarno z restavracijo
v Šklednju št. 514.

Postregel bodem z izvrstno kuhinjo, Dreherjevo pivo, istrskim vinom in pristnim teranom; v kavarni držal bom najboljše pristne pijače ter slovenske, nemške in italijanske časnike.

Za obilen obisk se priporoča

Rudolf plem. Manzano.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare šte. 1, druga podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nuove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih suknj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Lastna pos

Pozor!

Častim si naznati sl. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbjena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počesčalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem.

F. Dobauschek,

trgovca z manufakturnim blagom.

Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Svoj k svojim!

M. AITE

trgovina manufakturnega blaga

Trst. — Via Nuova — Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

priporoča cenjenim klijentom svojo bogato zalogo vsakovrstnega manufakturnega blaga za jesen in zimo in sicer: suknjo za moške in ženske obleke, flanelo, barvan in bel barhent, piket za perilo, majo od volne in bombaža, odeje s podvleko ali volne itd. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, ovrtniki in ovrtnice najnovejše mode, namizni beli in barvani prti; bela in barvana zagrinjala na meter ali izgotovljena.

Drobnarije za krojače, kitničarke in šivilje ter ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo točnostjo in natančnostjo

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Cene brez konkurence

Nadeja se tudi v prihodnje podpore cenj odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najuljudneje.

M. Aite.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki si nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, / tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnice na čekovni račun šte. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Svoj k svojim!

Zaloga obuvala

v ulici Riborgo šte. 2.

Pozor okoličani in tukajšnji Slovenci! V mojej zalogi vdobite na izbor najcenejše in okusno izdelano obuvalo.

Sprejemam tudi naročbe po meri. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Lovrenc Vodopivec.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gospiska ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563
Pošto-hran. račun št. 837.315.

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gospiske ulice 7 GORICA.

Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno posredstvo.

Cene stalne brez pogajanja.